

Data publikacji: 03-10-2012

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII KADENCJA**

Warszawa, dnia 2 października 2012 r.

Druk nr 188

**KOMISJA
USTAWODAWCZA**

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 85a ust. 3 pkt 1 Regulaminu Senatu Komisja Ustawodawcza wnosi o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do reprezentowania Komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniony jest senator Bohdan Paszkowski.

W załączeniu przekazuję projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej
(-) Piotr Zientarski

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Art. 1. W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473, z późn. zm.¹⁾) w art. 42:

1) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Za pobyt w izbie wytrzeźwień, jednostce Policji lub innej placówce utworzonej lub wskazanej przez jednostkę samorządu terytorialnego pobierane są opłaty.”;

2) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb doprowadzania i przyjmowania osób, o których mowa w art. 40, do izb wytrzeźwień, jednostek Policji, innych placówek utworzonych lub wskazanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz zwalniania z tych izb, jednostek i placówek, a także organizację izb wytrzeźwień oraz innych placówek, z uwzględnieniem wymagań dotyczących kwalifikacji pracowników i warunków technicznych pomieszczeń, oraz zakres opieki zdrowotnej nad doprowadzonymi tam osobami.”;

3) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określi, w drodze uchwały, wysokość opłaty związanej z pobytem w izbie wytrzeźwień, innej placówce utworzonej lub wskazanej przez jednostkę samorządu terytorialnego lub w jednostce Policji. Opłata nie może być wyższa niż 350 zł i powinna zapewniać pokrycie całkowitych kosztów pobytu jednej osoby w izbie, placówce lub jednostce, wyliczonych na podstawie aktualnych kosztów działalności izby, placówki lub jednostki.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 115, poz. 793 i Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 144, poz. 1175, z 2010 r. Nr 47, poz. 278 i Nr 127, poz. 857, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654 i Nr 120, poz. 690 oraz z 2012 r. poz. 405.

UZASADNIENIE

1. Cel projektowanej ustawy

Celem projektu jest dostosowanie systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 kwietnia 2012 r. (sygn. akt K 12/11) dotyczącego ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473, ze zm.). Jego sentencja została ogłoszona dnia 16 kwietnia 2012 r. w Dz. U. poz. 405, a pełny tekst rozstrzygnięcia wraz z uzasadnieniem w OTK ZU Nr 4A, poz. 37.

Generalnie chodzi w nim o uzupełnienie upoważnienia do wydania rozporządzenia, o wytyczne, co do treści rozporządzenia w zakresie ustalania maksymalnej wysokości opłaty związanej z pobytem w izbie wytrzeźwień, których było brak w dotychczasowej treści przepisu. Przy okazji usuwa się też inne niespójności w ustawie, wskazane przez Trybunał.

2. Przedmiot i istota rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego

2.1. TK orzekł, że art. 42 ust. 6 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w zakresie, w jakim upoważnia ministra właściwego do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych do określenia, w drodze rozporządzenia, maksymalnej wysokości opłat związanych z pobytem w izbie wytrzeźwień, innej placówce utworzonej lub wskazanej przez jednostkę samorządu terytorialnego lub w jednostce Policji – jest niezgodny z art. 92 ust. 1 Konstytucji.

2.2. Przepis art. 42 ust. 6 przewiduje, że „Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb doprowadzania i przyjmowania osób, o których mowa w art. 40, do izb wytrzeźwień, jednostek Policji, innych placówek utworzonych lub wskazanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz zwalniania z tych izb, jednostek i placówek, a także organizację izb wytrzeźwień oraz innych placówek, z uwzględnieniem wymagań dotyczących kwalifikacji pracowników i warunków technicznych pomieszczeń, zakres opieki zdrowotnej nad doprowadzonymi tam osobami oraz maksymalną wysokość opłat związanych z pobytem w izbie wytrzeźwień, innej placówce utworzonej lub wskazanej przez jednostkę samorządu terytorialnego lub w jednostce Policji”.

Przepis ten upoważnia ministra do uregulowania dwóch zakresów spraw: po pierwsze trybu doprowadzania, przyjmowania, zwalniania z izb oraz ich organizacji, a po drugie

maksymalnej wysokości opłat związanych z pobytem w izbach. Minister wydał na podstawie tego przepisu rozporządzenie. Powstała jednak uzasadniona wątpliwość czy istnieją w tym upoważnieniu wytyczne dotyczące wysokości opłaty za pobyt w izbach. Choć bowiem kwestionowane upoważnienie zawiera wytyczne, to odnoszą się one tylko do pierwszego zakresu spraw przekazanych do uregulowania w rozporządzeniu. Wytyczne te nie mogą być zastosowane do określenia wysokości opłaty. Wobec kategorycznego brzmienia art. 92 ust. 1 Konstytucji, upoważnienie musi posiadać wytyczne, choć w zależności od charakteru spraw przekazanych do uregulowania mogą być one mniej lub bardziej szczegółowe.

TK stwierdził, że ponieważ upoważnienie dotyczy określenia wysokości opłaty, a więc daniny publicznej innej niż podatek, wytyczne mogą polegać wskazaniu jedynie jej maksymalnej i minimalnej stawki, pozostawiając wyznaczenie konkretnych stawek innym organom. „Ustawodawca powinien jednak ponadto wyczerpująco unormować zasady kalkulacji tych należności, aby wyeliminować dowolność podczas określania ich ostatecznej wysokości”.

2.3. TK odroczył utratę mocy obowiązującej przepisu o 9 miesięcy (16 marca 2013 r.).

2.4. Ponadto TK wskazał w uzasadnieniu wyroku na inne mankamenty regulacji. Choć przepis art. 42 ust. 5 ustawy przewiduje, że „Za doprowadzenie i pobyt w izbie wytrzeźwień lub jednostce Policji pobierane są opłaty”, to upoważnienie z ust. 6, a w ślad za tym rozporządzenie nie reguluje wysokości opłaty za doprowadzenie do izby. Poza tym, choć ust. 5 przewiduje tylko regulowanie wskazanych zagadnień związanych z pobytem w izbach wytrzeźwień i jednostkach Policji, to ust. 6 reguluje też kwestię pobytu w innych placówkach utworzonych lub wskazanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

3. Różnice między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Projekt ustala maksymalną wysokość opłaty za pobyt w izbie wytrzeźwień na poziomie 350 zł. Wartość tej opłaty pochodzi z prognoz (propozycji) Ministerstwa Zdrowia prezentowanych w trakcie rozprawy przed Trybunałem Konstytucyjnym. Dotychczas obowiązujące rozporządzenie określa maksymalną wysokość opłaty na poziomie 250 zł. Ponadto proponuje się dodanie bardziej szczegółowej wytycznej przewidującej, że ustalana przez jednostki samorządu terytorialnego stawka opłaty powinna zapewniać pokrycie całkowitych kosztów pobytu jednej osoby w izbie, wyliczonych na podstawie aktualnych kosztów działalności izby.

Dodatkowo w projekcie proponuje się usunięcie w ust. 5 wzmianki o opłatach za doprowadzenie, ponieważ samo upoważnienie jej nie przewiduje. Proponuje się także

uzupełnienie ust. 5 o inne placówki utworzone lub wskazane przez jednostki samorządu terytorialnego, tak jak to jest w ust. 6.

4. Skutki projektowanej ustawy

Zasadniczo celem projektu nie jest zmiana rzeczywistości społecznej, lecz usunięcie niespójności w systemie prawa. Podniesienie maksymalnej wysokości opłaty do 350 zł nie musi oznaczać faktycznie podniesienia wysokości tej opłaty. Zależy to od decyzji podmiotów ustalających wysokość opłat oraz od faktycznych kosztów utrzymania izb wytrzeźwień, co nakazuje uwzględnić – przy określaniu wysokości opłaty – wytyczna. Konsekwencją ustalenia maksymalnej wysokości opłaty w samej ustawie, będzie utrata takiego uprawnienia przez ministra. Konkretną wysokość opłaty będą ustalały samorzady.

5. Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektu nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

.....
T ł o c z o n o z p o l e c e n i a M a r s z a ł k a S e n a t u
.....